

MĚSTSKÉ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ
V PRAZE

nám. 14. října 9
150 00 Praha 5
tel.: +420 257 111 611
fax: +420 257 111 723
podatelna@msz.pha.justice.cz
datová schránka: ijeabe3

3 KZN 937/2020 – 14
Praha 24. června 2020

Transparency International – Česká republika, o. p. s.

Sokolovská 260/143

180 00 Praha 8

**Podnět k výkonu dohledu nad činností Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1
ve věci sp. zn. ZN 255/2020 – vyzoomění**

Dne 27. 5. 2020 bylo Městskému státnímu zastupitelství v Praze (dále jen „MSZ v Praze“) doručeno podání Transparency International – Česká republika, o. p. s., označené jako podnět k výkonu dohledu dle ustanovení § 12c a násl. zák. č. 283/1993 Sb., z jehož obsahu je zřejmé, že podatel nesouhlasí s postupem státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 (dále jen „OSZ pro Prahu 1“) ve věci sp. zn. ZN 255/2020.

Podání bylo dle jeho obsahu (§ 16a odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v účinném znění – dále jen „ZSZ“) vyhodnoceno jako podnět k výkonu dohledu nad postupem OSZ pro Prahu 1 ve věci tam vedené pod sp. zn. ZN 255/2020 ve smyslu § 12d ZSZ. Ve věci byl následně vyžádán předmětný všeobecný spis.

Na tomto místě si dovoluji rekapitulovat základní pravidla a hlediska výkonu dohledu v rámci státního zastupitelství: Rozsah a účel dohledu jakož i pravomoci vyššího státního zastupitelství ve vztahu k nižším státním zastupitelstvím vyplývají zejména z ustanovení § 12c a 12d ZSZ a § 1 vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, v účinném znění (dále jen „JŘSZ“). Výkon dohledu se zaměřuje zejména na dodržování a aplikaci právních předpisů v působnosti státního zastupitelství a v činnosti státních zástupců, dodržování pokynů vyššího státního zastupitelství a vedoucích státních zástupců, na organizaci a řízení práce a na plnění interních předpisů. V rámci dohledu je vyšší státní zastupitelství v rozsahu stanoveném zákonem zejména oprávněno přezkoumat kteroukoli věc vyřízenou nižším státním zastupitelstvím a za tímto účelem vyžádat od nižšího státního zastupitelství předložení všech písemností, jež byly podkladem pro vyřízení takové věci, jakož i příslušná vyjádření a stanoviska, nestanoví-li zvláštní předpis pro přezkoumání takové věci závazným způsobem jiný postup. V případě potřeby je pak oprávněno dávat nižšímu státnímu zastupitelství pokyny ve věcech, jejichž vyřízení nižšímu státnímu zastupitelství přísluší, a v zákonem stanovených případech věc nižšímu státnímu zastupitelství odejmout a vyřídit ji samo. Výkon dohledu nicméně nemá povahu (dalšího) opravného prostředku a jeho účelem není nahrazovat činnost státního zástupce při výkonu dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení.

Přezkumem předloženého spisu bylo zjištěno, že dne 24. 4. 2020 bylo OSZ pro Prahu 1 doručeno podání Transparency International – Česká republika, o. p. s., týkající se podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku. Podezřelým je dle názoru podatele Ing. Vratislav Mynář, vedoucí kanceláře prezidenta republiky (dále jen KRP). Dne 13. 1. 2020 přijala KRP dokument od Velvyslanectví Čínské lidové republiky v České republice, jehož obsahem je několik bodů popisujících tzv. politiku jedné Číny, vztahy mezi Českou republikou a Čínskou lidovou republikou na politické a ekonomické úrovni a postoj Čínské lidové republiky k oficiální návštěvě Tchaj-wanu, plánované na konec února 2020 tehdejšími předsedou Senátu Parlamentu České republiky Jaroslavem Kuberou. Předmětný dokument byl předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi předán na schůzce prezidenta republiky Miloše Zemana, předsedy Senátu a předsedy Poslanecké sněmovny Radka Vondráčka společně s doprovodnými materiály vypracovanými KRP, resp. ředitelem zahraničního odboru KRP Rudolfem Jindrákem. Dne 17. 1. 2020 se pak Jaroslav Kubera při příležitosti oslavy čínského Nového roku zřejmě setkal s několika občany Čínské lidové republiky, po níž se nenacházel v dobrém psychickém rozpoložení, přičemž dne 20. 1. 2020 Jaroslav Kubera zemřel. Dne 25. 2. 2020 byly na webových stránkách Senátu zveřejněny dokumenty, které byly dle nové zvolené předsedy Senátu Miloše Vystrčila nalezeny v tašce Jaroslava Kubery po jeho úmrtí. Ředitel zahraničního odboru KRP Rudolf Jindrák následně uvedl, že předmětný dokument se k jeho rukám nedostal a že nevykazuje znaky oficiální komunikace. Dne 30. 3. 2020 pak zpravodajský server Deník N informoval o tom, že dokument mohl vzniknout na základě iniciativy a žádosti vedoucího KRP Vratislava Mynáře, přičemž za tímto účelem měla proběhnout schůzka Vratislava Mynáře se zástupci čínského velvyslance následovaná telefonním hovorem, což měli potvrdit tři dobře informovaní lidé z diplomacie. Podatel v další části podání popsal funkce Kanceláře prezidenta republiky, jejího vedoucího a jeho pravomoci, resp. pravomoci prezidenta republiky. Podatel bere jako prokázané, že dokument vznikl v rámci Velvyslanectví ČLR a že k jeho vytvoření došlo na základě žádosti vedoucího KRP Vratislava Mynáře, přičemž není jasné, zda k takovému jednání dostal pokyn od prezidenta republiky. Jisté ovšem je, že nedošlo ke kontrasignaci předsedou vlády nebo jiným pověřeným členem vlády. V každém případě však existuje podezření, že Vratislav Mynář tímto svým jednáním naplnil skutkovou podstatu trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. § 329 odst. 1 písm. a) či b) tr. zákoníku. Pokud Vratislav Mynář jednal z vlastní iniciativy, zcela postrádal jakýkoliv titul k danému kroku, pokud jednal na pokyn prezidenta republiky, jednal bez dostatečné kontrasignace, čehož si musel být vzhledem k svému postavení a funkci jistě vědom. Tohoto jednání se pak dopustil v úmyslu ovlivnit výkon funkce předsedy Senátu, což mu mohlo způsobit jinou závažnou újmu, ale především mohl zajistit neoprávněný prospěch jak sobě, tak dalším osobám (Martin Nejedlý, Jaroslav Tvrdík), ve vztahu k jejím podnikatelským aktivitám. Pokud by totiž došlo k plánované cestě Jaroslava Kubery na Tchaj-wan, zcela jistě by ČLR zareagovala nedemokratickými diktátorskými kroky v podobě restrikcí vůči českým podnikatelům.

Dne 11. 5. 2020 státní zástupce OSZ pro Prahu 1 vyrozuměl podatele o tom, že dospěl k závěru, že jím uváděné skutečnosti nejsou způsobilé k zahájení úkonů trestního řízení ve smyslu ust. § 158 odst. 3 tr. řádu, neboť popisované jednání nevykazuje znaky žádného trestného činu. V případě oznamovaného jednání pak státní zástupce spatřoval deficit jak objektivní, tak i subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku. Co se týče objektivní stránky, státní zástupce uvedl, že Ing. Vratislav Mynář, ač jinak nepochybně úřední osobou ve smyslu § 127 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku je, v konkrétním případě nejednal ve vrchnostenském postavení, tedy nerozhodoval autoritativně o právech a povinnostech subjektů práva, nevydával abstraktní právní akty apod. Poukázal na to, že princip enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí nelze vykládat tak, že by osobě působící v rámci orgánu veřejné moci zakazoval při činnosti tohoto orgánu činit vše, co zákon výslovně neupravuje, ačkoli byl v daném případě šlo buď o jednání soukromoprávní či dokonce o chování, které nemá právních dopadů. Deficit subjektivní stránky trestného činu je státním zástupce spatřován v tom, že kromě

neexistence primárního úmyslu dopustit se porušení povinností spjatých s výkonem pravomoci, ve věci nelze dovést ani pohnutku či motiv pachatele v podobě záměru způsobit jinému škodu či jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch. Jeví-li se nyní z dostupných podkladů, že předmětný dopis měl sloužit jako nástroj prezidenta republiky, jak přesvědčit jiného ústavního činitele k určitému politickému kroku, nelze do motivu jednajícího zahrnout též shora uvedené následky. Oznamované jednání tak státní zástupce OSZ pro Prahu 1 nepovažuje za trestněprávně relevantní.

V rámci podnětu k výkonu dohledu podatel namítl, že je sice nepochybné, že v daném případě Vratislav Mynář nevykonával běžnou pravomoc v popsaném smyslu, nicméně dotyčný vystupoval z pozice své úřední funkce, jelikož využíval aparát Kanceláře prezidenta republiky. Podatel také odmítá, že by sem mělo ze strany Vratislava Mynáře jednat o chování bez právních dopadů, protože každé lidské chování má v nejobecnější rovině právní dopady, přičemž toto konkrétní jednání mělo za účel zasáhnout do sféry výkonu pravomoci jiného ústavního činitele České republiky. Obvodní státní zastupitelství zastává názor o absentujícím naplnění objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu, pokud by však typově stejné jednání aplikovali na fungování jiné veřejné instituce, je dle názoru podatele velmi na pováženou, zda orgány činné v trestním řízení měly bez dalšího takové jednání prohlásit za souladné pouze na základě právě deficitu v objektivní stránce skutkové podstaty trestného činu. Jako příklad pak uvedl jednání představitele územního samosprávného celku z titulu své funkce opatří od třetí strany obsahem podobný dokument za účelem ho využít k ovlivnění rozhodování určitého orgánu územního samosprávného celku, přičemž daný úředník by tím sledoval získání prospěchu. K deficitu subjektivní stránky pak podatel uvedl, že si jistě nelze představovat, že Vratislav Mynář chtěl přímo porušit či ohrozit zájem chráněný trestním zákoníkem. V úvahu spíše připadá úmyslu nepřímý, takovou verzí se ovšem obvodní státní zastupitelství nezabývalo. Ohledně pohnutky obvodní státní zastupitelství zcela pominulo různé veřejně známé aktivity Vratislava Mynáře, Martina Nejedlého a dalších a jejich nezpochybnitelné ekonomické zájmy směřující k Čínské lidové republice, které by mohly být narušeny právě diplomatickými rozpory na nejvyšší státní úrovni. Není možné ani přijmout myšlenkovou konstrukci, že měl-li předmětný dokument sloužit jako nástroj politického vyjednávání, nelze do motivu zahrnout opatření neoprávněného prospěchu. Za prvé není vůbec jisté, že dokument měl sloužit jako jakýsi argumentář prezidenta republiky, protože obvodní státní zastupitelství nijak dále nerozvinulo rovinu toho, že prezident republiky pokyn k opatření dokumentu vůbec nedal. Pokud takový pokyn naopak dal, obvodní státní zastupitelství nepracuje s námitkou chybějící tzv. kontrasignace.

Po přezkoumání spisového materiálu konstatuji, že s právními závěry státního zástupce OSZ pro Prahu 1, který ve věci neshledal podezření z trestného činu, zcela souhlasím.

Na úvod je nutno konstatovat, že podateli musí být zřejmé, že okolnosti vzniku inkriminovaného dopisu nemohou být nikdy v úplnosti objasněny, a to i pokud by ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. řádu, neboť za tímto účelem by museli být vyslechnuti i diplomaté Velvyslanectví Čínské lidové republiky, přičemž možnost takového vyšetřovacího úkonu je zcela iluzorní. I tato potenciální důkazní nouze však samozřejmě nemůže státnímu zástupci bránit v naplnění zásady vetknuté v ust. § 2 odst. 4 tr. řádu, tedy, že je povinen stíhat všechny trestné činy, o kterých se dozví, ovšem před vydáním pokynu k zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. řádu musí dospět k odůvodněnému závěru, že existují důvodné skutečnosti, nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

Z podání Transparency International – Česká republika o. p. s. i z dalších otevřených zdrojů v podstatě vyplývají tři verze předmětné události, přičemž z hlediska oznamovatelem problematizovaných skutečností jsou relevantní pouze dvě z nich. První, že předmětný dopis byl kancléřem Ing. Vratislavem Mynářem „objednán“ u Velvyslanectví Čínské lidové republiky

na pokyn, byť neoficiální, prezidenta republiky, a druhá, že se jednalo o soukromou iniciativu kancléře, bez vědomí prezidenta republiky. Třetí verze, tedy, že dopis byl vypracován některým z diplomatů Velvyslanectví Čínské lidové republiky bez jakékoliv iniciativy z české strany, do vytyčeného rámce nespadá.

Prvním krokem k vyhodnocení případné důvodnosti zahájení trestního řízení je však především posouzení obsahu inkriminovaného dokumentu ze dne 10. 1. 2020. Dokument nejprve deklaruje obecně známé skutečnosti ohledně tzv. politiky jedné Číny, uvádí se v něm, že kromě předsedy belgického senátu vrcholní představitelé západních zemí politiku jedné Číny dodržují a nikdo z nich Tchaj-wan nenavštívil, odkazuje na společné prohlášení o navázání strategického partnerství mezi Čínskou lidovou republikou a Českou republikou, označuje případnou oficiální návštěvu Tchaj-wanu předsedou Senátu Parlamentu České republiky za porušení uznání principu jedné Číny, poukazuje na česko-čínské strategické ekonomické partnerství přinášející výhody pro české společnosti, konstatuje, že případná návštěva uškodí spolupráci mezi Čínou a Českou republikou, čehož důsledkem bude, že české podniky nebudou již v Číně vítány a budou muset za návštěvu Jaroslava Kubery platit. Závěrem se pak uvádí, že návštěva nikomu neprospěje a že doufají, že bude zrušena.

Dokument tedy shrnuje obecně známá, nijak překvapivá fakta, přičemž v závěru konstatuje důsledky oficiální státní návštěvy Tchaj-wanu, přičemž ty jsou v zásadě předvídatelné i bez takto explicitního vyjádření, neboť odpovídají obvyklé čínské politice, což je možné ilustrovat například na reakci čínského velvyslance z října 2019 na rozhodnutí radních města Prahy o vypovězení sesterské smlouvy mezi Prahou a Pekingem. Velvyslanec tehdy na Facebooku vyzval Prahu ke změně přístupu, v opačném případě prý nakonec pocítí újmu její vlastní zájmy, k čemuž v následujících měsících skutečně došlo. Předseda Senátu Jaroslav Kubera byl o možných důsledcích své zahraniční návštěvy informován minimálně od října 2019, kdy svůj záměr navštívit Tchaj-wan zveřejnil, přičemž k jeho záměru se vyjadřoval jak prezident republiky Miloš Zeman, tak další vrcholní ústavní činitelé České republiky, kteří poukázali na neobvyklost takového kroku a na jeho možná rizika, včetně ekonomického dopadu na české obchodní společnosti, působící v Číně. Předmětný dokument tak neobsahuje žádnou informaci, která by pro Jaroslava Kubera jako zkušeného politika mohla být v jakémkoliv směru dosud neznámá, a zůstává tak nezodpovězenou otázkou, za jakým účelem vlastně vznikl, neboť tyto všeobecně známé informace stěží mohly sloužit k nátlaku na jeho osobu či jako jakýsi argumentář, jak naznačuje podatel.

Za těchto okolností se pak další prověřování okolností vzniku tohoto dokumentu s ohledem na jeho povahu jeví zcela nadbytečné. Pokud tedy kancléř Ing. Mynář skutečně navštívil Velvyslanectví Čínské lidové republiky, ať už s vědomím prezidenta republiky či nikoliv, a projevil přání ohledně vypracování zmíněného dokumentu, přičemž stěží si lze představit, že by čínští diplomaté k tomuto přistoupili, aniž by byl souladný s jejich vlastními zájmy, jedná se o krok politického charakteru, postrádající jakýkoliv trestně právní rozměr.

Postup státního zástupce OSZ pro Prahu 1 jsem proto **shledala věcně správným**. Váš podnět tedy jako nedůvodný **odkládám**, o čemž Vás tímto vyrozumívám.

V souladu s § 16a odst. 7 ZSZ je toto rozhodnutí v uvedené věci konečné. Závěrem prosím přijmete poučení, že další obsahově shodné podněty nebudou přezkoumávány a podatel nebude o jejich přijetí vyrozumíván (§ 1 odst. 4 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství).

Mgr. Táňa Dočekalová v.r.
státní zástupkyně

Za správnost: Jehličková V.